T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2018/313
KARAR NO : 2018/335
KARAR TR : 28.05.2018

ÖZET : 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun'un 5. maddesinin on birinci fıkrası uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E.K.
Vekili : Av. E.T.
Davalı : Terme Kaymakamlığı

OLAY : Samsun Valiliği İl Tütün Denetim Elemanlarınca 16.1.2017 tarihinde davacıya ait işyerinde yapılan denetim sonucu;

1-Terme Kaymakamlığının 24.1.2017 gün ve 122 sayılı kararı ile, davacıya ait işyerinde, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından satış belgesi almadan sigara satışı yapıldığının tespit edildiğinden bahisle, 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un sekizinci maddesinin beşinci fıkrasının (g) bendi uyarınca davacı adına 9.186 TL idari para cezası verilmiş, tespit edilen tütün mamullerinin (sigaraların) mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilmiş;

2-Terme Kaymakamlığının 24.1.2017 gün ve 123 sayılı kararı ile, davacıya ait işyerinde, 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasına aykırı olarak işletmede yasal düzenleme ve buna uymamanın cezai sonuçlarını belirten standartlara uygun uyarı levhasının bulundurulmaması nedeniyle, davacı adına 4207 sayılı Kanun'un 5. maddesinin on birinci fıkrası uyarınca 1.833 TL idari para cezası verilmiş;

3-Terme Kaymakamlığının 24.1.2017 gün ve 124 sayılı kararı ile, davacıya ait işyerinde, 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasına aykırı olarak işletmede yasal düzenleme ve buna uymamanın cezai sonuçlarını belirten standartlara uygun uyarı levhasının bulundurulmaması nedeniyle, davacı adına 4207 sayılı Kanun'un 5. maddesinin on birinci fıkrası uyarınca 1.833 TL idari para cezası verilmiştir.

Davacı vekili, Terme Kaymakamlığının 24.1.2017 gün ve 122, 123 ve 124 sayılı kararları ile verilen idari para cezalarının iptali ile tespit edilen tütün mamullerinin (sigaraların) mülkiyetinin kamuya geçirilmesine ilişkin kararın kaldırılması istemiyle adli yargı yerine itirazda bulunmuştur.

TERME SULH CEZA HAKİMLİĞİ: 4.4.2017 gün ve D. İş:2017/74 sayılı başvuran hakkında 4207 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ve 4733 sayılı Kanun'un 8. maddesini ihlal ettiği gerekçesiyle idari yaptırım kararlarının düzenlendiği, 4733 sayılı Kanun'un 8/7. maddesi gereğince başvuru yolunun idari yargı olarak belirtildiği, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesi gereğince başvuru konusu idari para cezası hakkında idari yargının görevine giren idari yaptırım kararlarının da bulunması halinde başvurunun idari yargıda incelenmesi gerektiğinin belirtildiği açıklanarak, başvuru konusu hakkında idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle başvurunun görev nedeniyle usulden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, Terme Kaymakamlığının 24.1.2017 gün ve 123 sayılı kararı ile verilen idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

SAMSUN 2. İDARE MAHKEMESİ: 3.4.2018 gün ve E:2017/1259 sayı ile, 4207 sayılı Yasa'da bu Kanun hükümlerine göre verilen idari para cezasına karşı başvuru yolu gösterilmediğinden Kabahatler Kanunu'nun 27/1. maddesi uyarınca davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiş, dava dosyası, aynı Mahkemenin 19.4.2018 tarih ve E:2017/1259 sayılı üst yazısı ile Mahkememize gönderilmiş olup, 30.4.2018 tarihinde kayda girmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 28.05.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fikrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından "Terme Kaymakamlığının 24.1.2017 gün ve 123 sayılı kararı ile verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan dava yönünden" görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi .

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun'un 5. maddesinin on birinci fikrası uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

4207 sayılı Kanun'un "Ceza hükümleri" başlığı altında düzenlenen 5. maddesinin on birinci fikrasında, " 4 üncü maddenin birinci ve ikinci fikralarındaki yükümlülüklerin her birine aykırı hareket edenler, mahallî mülkî amir tarafından bin Türk Lirası idarî para cezası ile cezalandırılır." denilmiş;

"Kontrolün sağlanması" başlığı altında düzenlenen 4. maddesinin birinci ve ikinci fikrasında ise, " (Değişik: 3/1/2008-5727/5 md.) (1) Tütün ürünlerinin içilmesinin yasaklandığı yerlerde, yasal düzenleme ve buna uymamanın cezai sonuçlarını belirten uyarılar; salonlarda asgari on santimetrelik puntolarla, toplu taşım araçlarında üç santimetrelik puntolarla herkes tarafından görülebilir yerlere asılır. Ayrıca, tütün ürünlerinin tüketilmesine tahsis edilen alanlarda tütün ürünleri kullanımının tehlikelerini anlatan sağlık uyarıları herkes tarafından görülebilir yerlere asılır.

(2) (Değişik: 3/4/2008-5752/6 md.) Tütün ürünlerinin satışının serbest olduğu yerlere "Yasal Uyarı: 18 yaşını doldurmayanlara sigara ve diğer tütün ürünleri satılamaz; satanlar hakkında yasal işlem yapılır." ibaresi Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumunca belirlenen usullere uygun olarak yazılarak, rahatlıkla görülebilen ve okunabilen yerlere asılır." hükmü yer almıştır.

Bu haliyle, 4207 sayılı Kanun'da, idari para cezalarına ilişkin kararlara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenleme yer almamaktadır.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiş; Kanunun 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmış; "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fikrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, 4207 sayılı Kanun'un 5. maddesinin on birinci fikrası uyarınca verilen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4207 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösteril-mediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin

belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Samsun 2. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Terme Sulh Ceza Hakimliğince verilen 4.4.2017 gün ve D. İş:2017/74 sayılı görevsizlik kararının "Terme Kaymakamlığının 24.1.2017 gün ve 123 sayılı kararı ile verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan dava yönünden verilen kısmının" kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Samsun 2. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Terme Sulh Ceza Hakimliğince verilen 4.4.2017 gün ve D. İş:2017/74 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ "Terme Kaymakamlığının 24.1.2017 gün ve 123 sayılı kararı ile verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan dava yönünden verilen kısmının" KALDIRILMASINA, 28.05.2018 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Suna
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Turgay Tuncay
ÖĞÜŞ	AYDIN	VARLI